

**GRUPS DE SUPORT
I ORIENTACIÓ A MARES DE TOTS ELS ORÍGENS**

MEMÒRIA 2015

Associació Asociación
SALUD Y FAMILIA

ÍNDEX

---

1. Context del Programa.
2. Cartera de Serveis i Prestacions.
3. Detecció i Prevenció de la Violència de parella.
4. Activitat desenvolupada.
5. Perfil de les mares ateses.
6. Mosaic de serveis complementaris.
7. Col·laboració i suport d'organitzacions públiques i privades.
8. Disseminació de la cartera de serveis i prestacions.
9. Declaració d'autoria.

1. CONTEXTE DEL PROGRAMA

Els Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens apleguen a les usuàries residents a Catalunya que es troben en situació de vulnerabilitat o en risc d'exclusió social i tenen menors al seu càrrec. Les dones són ateses als Programes **Mares entre Dues Cultures** i **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves**.

Els finançadors principals durant 2015 van ésser el Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad i l'Ajuntament de Barcelona.

Al llarg de l'any 2015, l'Associació Salut i Família va comptar amb la col·laboració activa de l'Hospital Clínic i de l'Hospital del Mar de Barcelona pel que fa a la informació i la captació de dones embarassades i mares recents i amb el compromís de Creu Roja de Catalunya pel que fa a la cobertura de necessitats bàsiques d'alimentació i higiene infantil dels fills/es de mares en situació d'extrema vulnerabilitat social. Així mateix es van desplegar activitats d'advocacia a favor de que les necessitats de les mares vulnerables siguin objecte d'interès general i d'inversions socials i econòmiques per part dels poders públics i de la iniciativa privada.

Per tal de desenvolupar de forma continuada aquesta tasca d'influència institucional, l'Associació Salut i Família participa com a vocal al *Consell Municipal de les Dones* de la ciutat de Barcelona i a l'*Observatori Català de la Família*.

Durant aquest exercici 2015 els **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** s'han vist reforçats per millores d'accessibilitat al barri del Raval de Barcelona concentrades en grups de mares filipines, pakistaneses i síries mitjançant el Programa **ENTRE IGUALS: Oportunitats i Espais de Convivència al Barri del Raval de Barcelona** de l'Associació Salut i Família.

2. CARTERA DE SERVEIS I PRESTACIONS

Tant el Programa **Mares entre Dues Cultures**, que s'adreça a mares estrangeres, com el Programa **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves**, que s'adreça a dones de tots els orígens, ofereixen grups de suport i orientació a les seves beneficiàries.

Aquests grups brinden a les mares un *espai lliure, segur i confidencial* on hi poden pensar, expressar i compartir les seves expectatives, necessitats, dificultats, projectes i situació vital. Els grups estan conduïts per metgesses especialistes en medicina preventiva i compten amb el suport de mediadores interculturals que hi treballen plegades per crear un enquadrament on la confiança de les mares cap elles mateixes i el grup pugui créixer i renovar-se. Així, els grups poden arribar a mobilitzar tant els recursos de les pròpies mares i els recursos produïts pel grup com recursos externs al servei de les necessitats i/o projectes de les participants. El funcionament dels grups fomenta en les mares un sentiment d'apropiació de les seves vides i enforteix les seves capacitats per a decidir per si mateixes.

La cartera de serveis dels **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** abasta tres àmbits principals:

- Cobertura de necessitats insatisfetes de promoció, prevenció i atenció a la salut materno-infantil.
- Enfortiment de les competències maternes.
- Millora de les condicions bàsiques de vida de les unitats familiars.
- Foment de les xarxes de confiança i suport social funcionals per a les mares.

Les prestacions disponibles són:

- Orientació sobre recursos públics de **planificació familiar** i accés a **contraccepció immediata** i gratuïta de llarga durada.
- Orientació i suport per a millorar la **formació bàsica i/o professional** i la **cerca de feina**.
- Accés a orientació i informació jurídica i psicosocial sobre **drets d'estrangeria, drets de família, filiació, violència de parella, dret laboral, etc.**
- Accés a orientació i informació gratuïta per millorar les condicions d'**habitatge**.
- Informació específica sobre els **ajuts públics** disponibles de suport a les famílies.
- Orientació per **pujar els infants** de manera saludable.
- Suport per a **fer créixer les aspiracions vitals** de les mares i afrontar els reptes i les dificultats personals, familiars i socials.

3. DETECCIÓ I PREVENCIÓ DE LA VIOLÈNCIA DE PARELLA

La violència contra les dones es manifesta a totes les classes socials, nivells econòmics i educatius i tant a l'àmbit urbà com rural. Tanmateix, les dones amb pocs recursos educatius i econòmics refereixen patir violència de parella més freqüentment que les dones pertanyents a sectors socials menys desfavorits.

L'Associació Salut i Família està fermament compromesa en la recerca operativa, la prevenció i la detecció precoç de la violència de parella contra les dones vulnerables i en l'atenció immediata a les víctimes. Per aquest motiu, qualsevol dona beneficiària de qualsevol programa o servei de l'Associació Salut i Família és subjecte d'una **exploració activa** sobre la presència o no de violència de parella en la seva vida i en cas afirmatiu rep una **oferta d'atenció i orientació immediata** de tipus jurídic i psicològic.

La prevalença de violència de parella (8,46%) en el col·lectiu de mares participants als **Grups de Suport i Orientació** és força elevada i per això, entre les necessitats expressades destaca l'orientació en diversos àmbits, principalment jurídic i psicològic.

4. ACTIVITAT DESENVOLUPADA

- Assistència als grups de suport i orientació a mares de tots els orígens: 1.465 casos
- Presa de contacte amb els grups de suport i orientació a mares de tots els orígens: 6.369 casos
- Disseminació de la cartera de serveis i prestacions dels Programes: 8.825 casos
- Exploració de violència de parella en:
Prevalença de violència de parella a: 100% casos
8,46% assistents

ACTIVITAT TOTAL: 16.659 casos

5. PERFIL DE LES DONES ATESES

L'anàlisi del perfil de mares participants als **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** es fa desagregadament per a cadascú dels Programes.

Pel que fa a les mares ateses al Programa **Mares entre Dues Cultures** el 97,36% eren de procedència estrangera. Els orígens de les mares va ésser llatí (62,57%), magrebí (16,70%), pakistanès (16,52%), autòcton (2,64%), de diverses procedències (principalment filipines i siries el 1,23%), i subsaharianes (0,35%). La gran majoria (82,60%) comprenien la llengua castellana i residien a Catalunya des de feia més de quatre anys (88,56%).

La franja d'edat de 25 a 39 anys aplegava el 51,49% destacant la participació de mares amb edats compreses entre 35 i 50 anys que van suposar el 37,43% i que corresponen a dones que es donaven una segona oportunitat d'ésser mares i/o formar una nova família a Catalunya.

La presència de mares soles que no convivia amb cap parella va ésser del 15% i entre totes les mares participants van predominar les que tenien dos fills/es o menys (82,59%) essent l'edat de l'últim fills/a de dos anys o menys en el 76,99% dels casos.

Únicament el 13,75% de les mares tenien un treball assalariat o autònom mentre que el 50% estaven a l'atur i el 31,96% es declaraven mestresses de casa. L'analfabetisme va estar present en el 1,93% de les mares alhora que el 5,80% únicament sabien llegir i escriure i el 12,65% declaraven tenir estudis primaris, tot i que cal destacar un 16,34% de mares que declaraven tenir estudis universitaris.

Les necessitats expressades per les mares van ésser de: a) necessitats bàsiques (35,78%), b) necessitats de formació i orientació (28,9%), c) necessitat d'orientació psicosocial i jurídica (23,7%), d) necessitats de planificació familiar i de salut (25,77%), e) necessitats formatives (7,42%) i f) necessitats d'ajut públic a les famílies (3,82%). Cal tenir present que cada mare expressa més d'una necessitat.

Els recursos recomanats pel Programa van ésser: a) informació sobre accés a necessitats bàsiques (35,18%), b) recursos de formació i orientació (26,78%), c) recursos de salut reproductiva i general (28,04%), d) recursos d'ajuts públics a famílies (4,11%) i e) recursos d'atenció a la infància (3,86%).

Pel que fa a les mares ateses al Programa **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves** el 76,85% van ésser d'origen llatí, el 22,22% nascudes a Espanya i el 0,93% del Magreb, entre les estrangeres el 97,76% feia més de quatre anys que hi vivien a Catalunya.

La franja d'edat predominant va ésser de 21-22 anys (35,18%), destacant un 37,04% que estaven casades o vivien en unió de fet mentre que el 63,89% vivien amb algú dels seus progenitors i en el 88,57% dels casos hi tenien un sol fill/a.

Únicament el 5,61% de les mares tenien un treball assalariat mentre que el 52,34% estaven a l'atur. El 40,19% eren estudiants i un 6,48% manifestaven tenir solament estudis primaris.

Les necessitats expressades per les mares van ésser de: a) necessitats bàsiques (37,33%), b) necessitats de salut reproductiva (27,33%), c) necessitats d'orientació psicosocial i jurídica (18,33%), d) necessitats formatives (12,33%), e) necessitats de cura infantil (4,33%) i f) necessitats d'ajuts públics (0,33%).

Els recursos recomanats han estat: a) recursos bàsics (35,04%), b) recursos de salut reproductiva (29,56%), c) recursos d'orientació psicosocial i jurídica (17,15%), d) recursos formatius (13,14%), e) recursos de cura infantil (4,74%) i f) recursos d'ajuts públics (0,36%).

6. MOSAIC DE SERVEIS COMPLEMENTARIS

Totes les dones ateses als **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** disposen d'accés immediat i preferent als següents serveis complementaris:

- Atenció jurídica i psicològica immediata en situacions de **violència de parella**.
- Cobertura de **contraccepció immediata** i gratuïta de llarga durada a càrrec del Programa **“Atenció a la Maternitat a Risc”**.
- Orientació i suport jurídic en situacions de conflicte i de canvi familiar a càrrec del Programa **“Brúixola”**.
- Orientació i suport psicològic per a la vida personal i familiar en situacions de conflicte i de canvi a càrrec del Programa **“Brúixola”**.
- Orientació i derivació per a necessitats formatives i laborals a dones de tots els orígens.
- Orientació jurídica, microeconòmica i pràctica pel que fa a l'habitatge de propietat o de lloguer a càrrec del Programa **“A Resguard”**.
- Accés al **Servei De compatriota a compatriota** que hi facilita l'accés dels menors i les dones embarassades estrangeres als **serveis sanitaris públics**.
- Accés a la línia de prestacions **La infància és essencial**, especialment a les mares en situació d'extrema vulnerabilitat.
- Accés al Programa **Xarxa d'Hospitalitat i Suport a Famílies Immigrants**.
- Connexió amb el Programa **Entre Iguals: Oportunitats i Espais per a la Convivència al barri del Raval de Barcelona**.

7. COL·LABORACIÓ I SUPORT D'ORGANITZACIONS PÚBLIQUES I PRIVADES

Les organitzacions finançadores del Programa **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens** han estat:

- Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.
- Ajuntament de Barcelona.

Les organitzacions finançadores del Programa **La Infància és Essencial** han estat:

- Departament de Benestar Social i Família.
- Junta Distribuïdora d'Herències. Generalitat de Catalunya.
- Fundación Privada Carmen y Mª José Godó .

Les organitzacions finançadores del Programa **Atenció a la Maternitat a Risc** han estat:

- Servei Català de la Salut.
- Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.

Les organitzacions finançadores del Programa **Brúixola** han estat:

- Ministerio de Sanidad, Servicios Sociales e Igualdad.
- Departament de Benestar Social i Família.
- Ajuntament de Barcelona.

Les organitzacions finançadores del Programa **Prevenició i Detecció de la Violència de Parella** han estat:

- Ministerio de Empleo y Seguridad Social.
- Institut Català de les Dones.

Les organitzacions finançadores del Programa **Xarxa d'Hospitalitat i Suport a Famílies Immigrants** han estat:

- Ajuntament de Barcelona.
- Diputació de Barcelona.

Les organitzacions finançadores del Programa **ENTRE IGUALS: Oportunitats i Espais de Convivència al Barri del Raval de Barcelona** han estat:

- Ministerio de Empleo y Seguridad Social. Fons Europeu d'Asil, Migració i Integració.

Pel que fa als **proveïdors sanitaris públics** s'ha comptat amb la col·laboració activa de:

- Programes d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIRs) de Catalunya.
- Hospital Clínic de Barcelona.
- Hospital del Mar de Barcelona.
- Centres d'Atenció Primària de Catalunya (especialment del barri del Raval de Barcelona).

Pel que fa als **proveïdors sanitaris privats** s'ha comptat amb la col·laboració activa de:

- Clínica Mèdica Sants.
- Agrupació Tutor Mèdica.
- Centre Casanovas.
- Centre Mèdic Eira.
- Centre Mèdic Les Corts.
- Clínica EMECE.
- Clínica Ginetec.
- Clínica Dalmases.
- Centre Mèdic Adalia.
- Centre Mèdic Aragó.

Pel que fa a la col·laboració de centres socials i organitzacions del tercer sector social s'ha comptat amb:

- Asociación de Mujeres Bolivianas en Catalunya.
- Asociación Salvadoreña en Catalunya.
- Federación de Entidades Bolivianas en Cataluña.
- Maternitat de l'Hospital Clínic de Barcelona.
- Maternitat de l'Hospital del Mar de Barcelona.
- ACESOP Associació Cultural Educativa i Socialoperativa de Dones Pakistanesa.
- ALFALAH Asociación.
- FEDELATINA.
- Fundación IBN Battuta.
- Consolats de Marroc, Equador, República Dominicana i Bolívia.
- Associació In Via.
- Serveis Socials Municipals.
- Associació de Famílies Monoparentals.
- Barcelona Activa.
- Consorci Municipal d'Educació de Barcelona.
- Asociación Amistad de las Mujeres Filipinas.
- Centro Filipino Tuluyán San Benito
- Federación de Entidades Cívicas y Religiosas Filipinas (KALIPI).
- Programes d'Informació i Atenció a les Dones (PIAD's) de l'Ajuntament de Barcelona.
- Punts d'Informació Juvenil (PIJ's) de diversos municipis.
- Programa de Reagrupament Familiar de l'Ajuntament de Barcelona.
- Sos Racisme,
- Creu Roja Barcelona.
- Servei d'Atenció a l'Immigrant Estranger i Refugiat, SAIER.
- Fundación APIP-ACAM.
- Fundación Paco Puerto.
- Casal dels Infants.
- Associació SURT.
- Casal Concordia.
- Escola d'acollida de l'Ateneu.
- Fundació Futur.

8. DISSEMINACIÓ DE LA CARTERA DE SERVEIS I PRESTACIONS

La difusió realitzada en el marc del Programa **Mares entre Dues Cultures** ha consistit en:

- S'han rebut 229 visites a la pàgina Web.
- S'han distribuït 2.053 opuscles en llengües castellana, xinesa, àrab i urdú.
- S'ha difós la Memòria dels **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens 2014** entre 2.387 beneficiaris/es.

La difusió realitzada en el marc del Programa **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves** ha consistit en:

- S'han rebut 270 visites a la pàgina Web.
- S'han distribuït 1.242 opuscles en llengües castellana i català.
- S'ha difós la Memòria dels **Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens 2014** entre 2.387 beneficiaris/es.
- El Facebook **Oportunitats per a Mares Adolescents i Joves** compta amb 257 seguidors.

9. DECLARACIÓ D'AUTORIA

Elvira Méndez ha dissenyat i escrit la Memòria 2015 dels Grups de Suport i Orientació a Mares de tots els Orígens.

Josep M. Llampallas ha fet el tractament informàtic de les dades d'activitat i el perfil descriptiu de les dones ateses.

Carolina Herrera ha donat suport administratiu i ha realitzat l'edició.

Elvira Méndez és la responsable de la Memòria 2015.

Juliol 2016. Barcelona

Composició de coberta: Associació Salut i Família.

Associació . Asociación
SALUD Y FAMILIA

OFICINES

Barcelona

Via Laietana, 40, 3è 2a B
08003 Barcelona
Tel. 93 268 24 53 – Fax 93 319 85 66
saludyfamilia@saludyfamilia.es
www.saludyfamilia.es

Lleida

Passatge de l'Empordà, 16
25006 Lleida
Tel. 93 268 24 53 – Fax 93 319 85 66
saludyfamilia@saludyfamilia.es
www.saludyfamilia.es